

N:o 65.

Af herr **C. J. Ödman**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående arméns uniformer.

Under de senaste krigen har erfarenheten allt mer visat olämpligheten af att lysande uniformer bäras. De långskjutande gevären och det röksvaga krutet har i mycket förändrat krigskonsten, så att numera gäller det mer än förr att i högsta möjliga grad skydda sig för att blifva upptäckt af fienden. Orsaken till boernas motståndskraft mot den öfverlägsna engelska hären måste anses till stor del ligga just i deras förmåga att röra sig i terrängen utan att blifva upptäckta, hvartill bidrager deras dräkt, som är utan alla glänsande prydnader och med en färg, som öfverensstämmer med de omgifvande naturföremålen. Genom vunna erfarenheter i kriget hafva engelsmännen funnit sig tvungna att lägga bort sin armés vanliga uniformer och anlägga för krigsbruk mera lämpliga.

Äfven i Sverige har saken beaktats, då under det gångna året en mängd försök utförts, för att utröna olika uniformsfärgers företräde. Men dervid hafva endast användts mörkblåa och olika slags ljusblåa färger. Det har ej bevisats, att någon af de använda färgerna har synnerligt företräde framför de öfriga, och hafva trupper städse kunnat genom kikare upptäckas på långa afstånd. Orsaken dertill måste sökas deri, att alla här använda färger skilja sig skarpt från markens, skogens och bergens.

Då jägaren går i marken, kläder han sig i en dräkt, som så mycket som möjligt bidrager till att hindra honom från att blifva upptäckt, och väljer han därför en dräkt med obestämd färg, öfverensstämmande med de omgifvande naturföremålen. Vanligen användas tyger med blandade färger, såsom grönt, brunt och grått.

I Norge har man insett de nuvarande uniformernas olämplighet för krigsbruk, hvarför der omfattande försök utförts med användning af olika uniformsfärger, och har man der funnit, att de obestämda färgerna äro de bäst skyddande. Länge dröjer det nog ej, förr än den norska hären är klädd i en enkel och praktisk fältuniform med en färg, som i minsta möjliga grad märkes i terrängen.

Genom naturstudier kan man lära, att en mängd djur bära drägter öfverenstämmade med de naturföremål, bland hvilka de mest uppehålla sig, och böra vi ej försumma att deraf draga lärdomar, då det gäller att skaffa skydd åt landets söner, så att de ej i onödan blifva utsatta för de fiendtliga eldvapnens verkan under kampen för fosterlandets försvar.

Då, som ofvan sagts, de utförda försöken med blå uniformer visat sig föga tillfredsställande, vore af stor praktisk nytta, om försöken fortsattes med uniformer af obestämda färger för att utröna, om dessa ej äro lämpligare för fältbruk än de hittills använda, samt att, om detta visar sig, Kongl. Maj:t måtte gå i författning om att sådana anskaffades för den svenska armén. Måhända anses lämpligt, att de nuvarande eller liknande bibehållas för att användas under vissa förhållanden eller att befälet har en särskild paraduniform.

Fältuniformer med obestämd färg och utan alla blänkande prydnader skulle dock bäras under all exercis och fälttjänstövningar såväl af befäl som manskap, dervid äfven den fördelen vunnas, att dessa äro billigare än de nu brukliga, hvarigenom besparing göres såväl för staten som för befälet, hvilka sjelfva få bekosta sina uniformer.

På grund af hvad här ofvan anförts får jag vördsamt anhålla,

att Riksdagen måtte besluta att aflåta en skrivelse till Kongl. Maj:t med underdånig framställning, att Kongl. Maj:t måtte låta utföra försök med uniformer i obestämda färger och, om någon af dem visar sig lämpligare för krigsbruk än de nu använda, låta anskaffa sådana för härens behof.

Stockholm den 27 januari 1902.

Carl J. Ödman.